

---

3 SKYRIUS

Kitą savaitę Rozalinda vyrą pastebi bėgantį per lietu ir mėginantį kitoje stotelėje išokti į jos autobusą. Permirkęs iki paskutinio siūlo, jis atsisėda neatsakydamas į merginos žvilgsnį. Vėliau Rozalinda pasijunta stebima ir ją sukausto nerimas. Ko jis nori? Po poros dienų tą vyrą pamato Dženės kvėpalų vitrinoje prieš pat parduotuvės uždarymą. Jis pakilnoja buteliukus lyg rinkdamasis. Bet Dženei pasiūlius padėti nepažįstamasis papurto galvą ir nueina. Rozalinda vis labiau baiminasi. Kodėl tas vyras ją nuolat sekioja, kodėl akies krašteliu jį nuolat pastebi vaikstantį netoliese? Paskambintų policijai, bet tas vyras nepadarė nieko neleistino. Jei jis priartėtų gatvėje, Rozalinda veikiausiai suriktų. Jos mintis nutraukia žingsnių aidas.

Zekis, vienintelis draugas, kuris ją myli, kad ir ką Rozalinda apie save sakytų, nepažįstamąjį ėmė vadinti Šešėlių Vyrų. Su Zekiu juodu neišskiriami nuo paauglystės, todėl dažnai vienas kitą džiugina ir daug kalbasi. Tai, kad Zekis niekada jos, kaip moters, aistringai nemylės, yra liūdna tiesa, jungianti juos dar labiau.

– Noriu, kad kuo tiksliau apibūdintum tą vyrą, katyte. Man svarbi kiekviena detalė, – paprašo Zekis.

– Na, jis savotiškai patrauklus. Neįprastai aukštas. Išskirtinai mėlynų akių. Trumpi, šviesūs plaukai. Eisena lyg sportininko. Kaip manai, kodėl mane seka?

– Žinai, kad mėgstu narplioti mįsles, – krenkšteli Zekis. – Gerai, sakyčiau, galimi du variantai: tu jam patinki arba ketina su tavimi susidoroti.

– Nejaugi vyras taip atsargiai sekiojusių paskui merginą, kuri jam patinka? – paklausia ji.

– Tu graži, – pripažįsta Zekis.

– Tai ne priežastis sekiojti.

– Galbūt vargšelis įsimylėjo, bet nedrįsta užkalbinti. Net ir patrauklūs vyrai kartais būna drovūs.

Rozalinda atsidūsta.

– Manau, yra tik dvylikos procentų tikimybė, jog esi teišus. Aštuoniasdešimt aštuoni procentai, kad vyksta kažkas negera. Bet ačiū už bandymą mane paguosti.

Vėliau, likusi viena, nuo minties apie tą vyrą Rozalinda ima virpėti ir nueina įsipilti itališko vyno iš pusiau nugerto butelio, kurį prieš gerus metus jai atnešė Zekis. 1947 metais praradusi darbą, ji ėmė po truputį išgėrinėti, vėliau alkoholio jos gyvenime daugėjo, nes taip Rozalinda mėgino kovoti su vienatve ir skausmu, kylančiu iš nežinojimo, kuria kryptimi ją veda gyvenimas. Didžiausią skausmą kėlė ne Vyverio netektis – labiausiai skaudino jos, mokslininkės, savasties netekimas. Kartą Rozalindai pasisekė su kolegomis fizikais žvilgtelėti į kitas galaktikas. Dar niekam tai nebuvo pavykę, o jie jas matė, galėjo paliudyti. Dėl jos idėjų kolegoms buvo lengviau pasiekti tai, kas nepasiekama. O tada – tyla. Iš to vakarėlio ją išspyrė. Jos vengė. Nebeliko Vyverio. Nebeliko mokslo. Alkoholio siūloma užmarštis atrodė tikra būtinybė.

Bet užmiršti skauda. Rytais ji keldavosi vos laikydamasi ant kojų. Atmintis, kurią Fermis kartą pavadino fotografine, sutriko. Jai nebepavykdavo mintyse dauginti keliaženklių skaičių ar prisiminti tūkstančių įprastų akimirkų, kurios, atrodė, buvo tvirtai įstrigusios atmintyje. Kartą ji atsibudo gulėdama ant grindų. Kaip liūdnei pagarsėjusi tėvo pasamdyta auklė.

Todėl Rozalinda ėmė naudotis mokslu kasdienybėje. Skaičiuodavo, per kiek laiko alkoholis visiškai pasišalins iš organizmo. Domėjosi, kaip virškinamas alkoholis, koks jo poveikis kepenims. Kokie ilgalaikiai padariniai. Vadindavo tai blaivumo matematika. Ir ėmė kabintis. Kiekvieną naktį mintyse ėmė dauginti vis didesnius skaičius. Žiūrėjo į nuotraukas ir klausė savęs, ką įstengia prisiminti. Skaičiavo. Braižė diagramas. Ir saugojo Zekio atneštą itališko vyno butelį, norėdama sau priminti, kad yra pajėgi kovoti su viduje glūdinčiu skausmu. O dabar manosi save išdavusi. Jau ilgą laiką burnoje neturėjo nė lašelio alkoholio. Be to, šis vynas jau kitoks. Ant taurės dugno nugulusios tamsios nuosėdos. Bet aukšto vyro mėlynomis akimis vaizdas, jo persekiojimas toks baisus, kad Rozalinda nuryja didelį gurkšnį, nekreipdama dėmesio į jokiais nuosėdas.

« »

Penktadienį, grįždama iš dantų gydytojo kabineto, ji pastebi sekėją autobusų stotelėje kitoje gatvės pusėje – prisimerkęs jis skaito laikraštį. Laikas visa tai užbaigti. Jaučia, kaip krūtinėje šokčioja širdis, kaip prakaituoja delnai. Vyras pakelia galvą.

– Kodėl jūs mane sekate? – paklausia ji. Gatvėje šimtai žmonių. Bet jos širdis nesiliauja pašėlusiai plakti.

Saulė apšviečia dailias jo akis. Vyro blakstienos ilgos ir šviesios, skruostus nudažo švelnus raudonis ir tai jam suteikia vos apčiuopiamo pažeidžiamumo. Ji stengiasi negalvoti apie nieką kita.

– Klausykite, panele Porter, ar galėčiau jus pavaišinti kava? – *Dievuliau. Jis žino jos pavardę.*

– Man reikia grįžti į darbą.

– Jei jums reikėjo traukti dantį, galite ir pavėluoti, – jis parodo į pastatą, iš kurio Rozalinda ką tik išėjo. – Jūsų vadovas supras.

– Iš kur sužinojote, ką veikiu? Ir kas jūs?

– Papasakosiu prie kavos puodelio, – jis pažvelgia į neoninę iškabą kitoje gatvės pusėje. VĖJO MIESTO SPURGOS. Kavinėje gausybė žmonių, nors dar ne pietų pertrauka.

– O kodėl turėčiau eiti su jumis gerti kavos? Aš tik noriu, kad liautumėtės mane sekiojęs. Nejaugi turėsiu kreiptis į policiją?

Jis giliai įkvepia ir skausminga veido išraiška įkiša ranką į švarko kišenę. Išsitraukęs nudėvėtą piniginę, parodo ženklelį ir asmens dokumentus.

– Aš – Čarlis Šidlas, – švelniu balsu prisistato vyras. – FTB.

Ji taip nustemba, kad vos įstengia iššlemti žodžius:

– Jūs turbūt juokaujate?

Vyras papurto galvą.

– Ko jums reikia iš *manęs*?

– Prisėskime kelioms minutėms, – atsako jis vėl pažvelgdamas į iškabą kitoje gatvės pusėje. – Viską paaiškinsiu.

Dvejodama ji giliai įkvepia, o tada linkteli. FTB agentas. Rozalinda dar negali atsigauti. Jiems kertant gatvę, mėgina apibūdinti jo bruožus. Pasitempęs, nuo visų atsiskyręs. Tikriausiai buvęs kareivis. Iki karo jis tikrai buvo kitoks. Smulkios raukšlėlės aplink akis išduoda, kad šis žmogus kadaise daug šypsojosi. O dabar jo lūpos tiesios. Pro kepyklos langą jis parodo į eilute išrikuotas bandeles su šokolado glajumi.

– Aš imsiu tokią. O jūs?

Mergina gūžteli.

– Gerai.

Prie prekystalio agentas sumoka už saldėsius, ta pačia ranka laikydamas piniginę ir rinkdamas čekius. Jo pirštai ilgi ir gracingi. Rozalinda pastebi, kad kita jo ranka susiraukšlėjusi, nusėta randų, oda stipriai pažeista. Tikrai gaila dėl tokio sužalojimo. Taip norėtų ją paimti ir švelniai paliesti randus.

Padavėja jiems parodo staliuką prie vitrinės.

– Panele Porter, – kreipiasi jis rodydamas, jog turėtų atsisėsti

pirmoji. Mergina ir vėl sustingsta išgirdusi savo pavardę. Nejaugi tas vyras ją kuo nors apkaltins? Ji girdi savo kvėpavimą ir pašėlusį širdies plakimą.

Atsisėdęs priešais ją, vyras nusiima skrybėlę, pasideda ant stalo.

– Tad jūs norėtumėte paaiškinimo...

Jam nespėjus pabaigti sakinio, pasirodo padavėja su dviem baltais puodeliais ir ima Rozalindai pilti kavą.

– Ačiū, ne, – atsako ji.

– Nejaugi tikrai nenorite? – nustemba agentas. – Gal tada arbatos?

Rozalinda linkteli.

– Būkite gera, atneškite panelei arbatos.

– Ar gersite kavą, kurią įpyliau? – kreipiasi į ją padavėja.

Šidlas tyliai prisitraukia Rozalindos puodelį. O tada viena ranka išvynioja bandeles, iš sidabrinio laikiklio švelniai paima servetėlę ir paduoda bandelę Rozalindai.

– Tiesą pasakius, aš pats nelabai mėgstu kavą. Tik pamaniau, kad prie bandelių tiktų, – jis atsikanda savo saldėsio. – Šios tikrai geros. Paragaukite. – Akivaizdu, kad vyras bando būti draugiškas, nešališkas.

– Kodėl norėjote su manimi kalbėtis?

Agentas palinksta ir prieš prabildamas įdėmiai į ją pažvelgia.

– Dirbote su Fermiu Manhatano projekte, ar ne?

Ilgus metus jai buvo aiškinama *nieko* neapasakoti apie savo darbą. Klausinėjantiems reikėjo atsakyti, kad dirba Metalurgijos laboratorijoje. Vykdamą į Ouk Ridžą, Hanfordą, Los Alamosą ir, Dieve, ruošdamasi ilgoms dykumų naktims lovoje su Vyveriu, šeimai aiškino, kad savo malonumui ketina pakeliauti su merginomis. O dabar, sėdėdama priešais Poną FTB, neprataria nė žodžio. Pastebi, kaip atsargiai jis slepia ranką. Nesvarbu, kad darbą prarado seniai, projektą reikia saugoti ne mažiau nei tada.

Agentas žvelgia į ją dangaus žydrumo akimis.

– Papasakokite man apie savo bendravimą su Tomu Vyveriu, – kreipiasi jis.

– Vyveriu? – perklausia Rozalinda. – Kokių tikslų?

– Mes juo domimės.

– Bet juo nesidomiu aš. Mūsų niekas nebesieja. Tikrai nenoriu aptarinėti mūsų „bendravimo“, kaip jūs sakote.

Šidlas atsilošia ir papurto galvą.

– Greitai užsidegate.

– Džiaugiuosi, kad esu nenuobodi.

Agentas gurkšteli iš savo puodelio.

– Tikriausiai bauginate daugelį vaikinų. Branduolinės fizikos atstovė.

– Jau nebe, – susiraukia Rozalinda, – dabar pardavinėju papuošalus. – Nors praėjo jau pusketvirtų metų, šiuos žodžius ji vis dar taria su ironiška gaidėle.

– Ar nustebote, kai Vyveris ir vėl jums ėmė skambinti?

– Iš kur... iš kur žinote, kad jis skambina?

– Žinau, kad jo prašymų nevykdėte. Juk nesusitikote?

– Nebenoriu su juo turėti nieko bendra. Liepiu man nebeskambinti.

– Tiksliau, jūs jam liepėte... – iš kišenės agentas išsitraukia nedidelę užrašinę. – Palikti jus ramybėje.

– Aš... kaip?

– Mes klausome jūsų pokalbių.

Ši tiesa merginai smogia į paširdžius. Užvakar telefonu ji skundėsi draugei Marijai dėl mėnesinių skausmų. Rozalindos veidą užlieja raudonis.

– Apgailestauju, kad buvome priversti pažeisti jūsų privatumą, – pratęsia jis. – Žinoma, turime teismo leidimą.

– Aš nieko nepadariau.

– Ne jūs mus dominate.
– Bet sekiojate mane. Ir nelabai sėkmingai. Pastebėjau jus šimtus kartų.
– Kaip jūsų draugas mane vadina? Šešėlių Vyru? Lyg būčiau koks radijo laidų herojus. Sunku išlikti nepastebėtam, kai esi dviejų metrų ūgio.
Prisiminusi, kaip Zekiui aiškino, kad tas Šešėlių Vyras grėsmingas, bet patrauklus, Rozalinda suvirpa visu kūnu. *Tiksliai jį apibūdino. Tos akys!*
– Prieš prisistatydama turėjau išsiaiškinti, ar nesate viena iš Vyverio kontaktų.
– Kontaktų? Ką tai reiškia?
– Žinau, kad tvirtinote Vyveriui, jog nebenorite su juo matytis. Mes, FTB, norėtume, kad savo nuomonę pakeistumėte.
– Palaukite. Nieko nesuprantu.
Pagaliau padavėja atneša jai arbatinuką.
– Vos nepamiršau, mieloji, – atsiprašo ji plėšdama maišelį, į kurį supakuotas arbatos pakelis, ir į puodelį pildama vandenį.
– Norėtume, kad paskambintumėte tuo numeriu, kurį jis jums davė. Kad vėl imtumėte susitikinėti.
– Kodėl?
– Nes jis jus nori susigrąžinti. O mums reikia sužinoti, ką tas žmogus planuoja. Ar prisimenate jo numerį?
– Haid Parkas 3-5806.
– Žinojau, kad prisiminsite, – agentas susižavėjęs pažvelgia į ją.
– Kodėl FTB domisi Vyveriu?
– Manome, kad jis įsivėlęs į negerus dalykus. Jau matėte, kaip man nesiseka stebėti žmones. Padėkite ir papasakosiu daugiau, – agentas šypteli. Taigi jis *moka* šypsotis. Veidui nušvitus, tas vyras labai patrauklus, nors šypsniis dingsta vos pasirodęs. – Kadaiše juk buvote artimi, – priduria jis.
– Būtent to aš ir stengiausi išvengti.

Jis supratingai linkteli.
– Žinau, kad baigėsi blogai.
Dėmesį ji sutelkia į arbatą, kelis kartus įmerkia ir ištraukia pakelį. Blogai? Vyveris iš jos atėmė viską, kas gyvenime buvo brangu.
– Ką, jūsų nuomone, jis padarė?
– Gali būti, kad vis dar daro.
– Ką nors labai baisaus, jei taip varginatės?
Jis linkteli akimis parodydamas, jog Rozalinda nė nenumano.
– Ar negalėtumėte jo tiesiog suimti ir pakabinti už kojų, ar ką ten paprastai darote?
– Kol kas Vyverio suimti nenorime. Reikia, kad atskleistų savo kontaktus, o tada pagautume jį nusikaltimo vietoje.
– Kokio nusikaltimo?
Ji pastebi, kad Šidlas dvejoja, vertina jos patikimumą.
– Ar dar tebesate atsidavusi jam?
– Nekenčiu jo.
– Tuomet galbūt norėtumėte mums padėti?
– Ką, jūsų nuomone, Vyveris padarė? Turiu teisę žinoti.
Jūdviejų žvilgsniams susitikus, agentas trumpam susimąsto.
– Kokio nusikaltimo vietoje norite jį pagauti? – nenusileidžia ji.
– Tai ne kokia smulkmena.
– Tuomet kas?
– Išdavystė.